

**การพัฒนาแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์**
**The Development of Student Care and Support System Model
in Promoting Desirable Characteristics of Sribunyanussorn Municipality
School Students**

อนุชา พลอิน¹
Anucha Phol-in

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ 2) ออกแบบและพัฒนาแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ 3) ทดลองใช้รูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ และ 4) ประเมินปรับปรุงแก้ไขการพัฒนาแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและผู้บริหาร จำนวน 15 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน และนักเรียน จำนวน 98 คนได้มาโดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากตารางเจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ พบว่า สภาพความพร้อมพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านปริมาณและคุณภาพบุคลากร ด้านงบประมาณ ทำให้พบจุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียน จึงได้พิจารณาดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขจุดอ่อนของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเห็นเป็นรูปธรรมและให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

---

¹ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน

2) การออกแบบและพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีชื่อว่า “PART Model” นำไปดำเนินการในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นไปตามกรอบเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการประเมินความเหมาะสมปรากฏว่า รูปแบบนี้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้

3) ผลการทดลองใช้รูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ ได้มีการจัดให้มีการประชุม เชิงปฏิบัติการไปใช้ในการดำเนินงานให้แก่ครูและผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน ผลการทดลองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$)

4) การประเมินความพึงพอใจในการพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ ปรากฏว่า ครูและผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$)

คำสำคัญ : 1. การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. ด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the fundamental data for student care and support system model development in promoting desirable characteristics of Sribunyanussorn Municipality School students 2) to design and develop the student care and support system model in promoting desirable characteristics of Sribunyanussorn Municipality School students 3) to try out the designed and developed student care and support system model in promoting desirable characteristics, and 4) to evaluate and solve the student care and support system model in promoting desirable characteristics. The samples were 15 teachers and school administrators, 13 basic education committees, and 98 students which were chosen by simple random sampling from Krejcie and Morgan table. The research instruments were interview, test and questionnaires of satisfaction towards care and support system model. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results of this research were

1) The study of the fundamental data for student care and support system model development in promoting desirable characteristics of Sribunyanussorn Municipality School students had found the weakness of the fundament readiness in each section, personnel section and budget section. This problem was solved effectively for the school's educational development, especially the standard development the student care and support system which would apply to educational assurance.

2) The design and development the student care and support system model in promoting desirable characteristics of Sribunyanussorn Municipality School students was called “PART Model” which used to develop the student care and support system model. From the workshop, it resulted that this model was suitable for educational development.

3) The result of experimental model of the student care and support system in promoting desirable characteristics of Sribunyanussorn Municipality School students in workshop for the teachers, school administrators, basic education committees and students was at the high level ($\bar{x}$ = 4.48).

4) The questionnaires of satisfaction towards the development of the student care and support system model in promoting desirable characteristics of Sribunyanussorn Municipality School students for the teachers, school administrators, basic education committees and students was at the high level ($\bar{x}$ = 4.12).

Keywords : 1. The Development of Student Care 2. Support in Promoting Desirable Characteristics of Student

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การพัฒนานักเรียนทุกคนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่าปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ก็เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 กำหนดไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ในมาตรา 6 ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้และคุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น

ประชุม ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้เห็นความสำคัญดังกล่าว จึงกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาที่เน้นให้ทุกโรงเรียนพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน เนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบันที่ประสบปัญหา นักเรียนขาดการพัฒนาและส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมอันเป็นสาเหตุของปัญหาสังคมและอาชญากรรม กำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น มาตรฐานที่ 14 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2552, หน้า 15) โดยใช้กระบวนการของการวิจัยและพัฒนา R and D (Research and Development) ดังกล่าวสรุปได้ว่า การวิจัยและพัฒนาประกอบด้วย 4 ขั้นตอนที่สำคัญคือ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D1) : การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research : R2) : การทดลองใช้ และขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development : D2) : การประเมินและปรับปรุงแก้ไข สำหรับนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา ครั้นนี้ โดยการสร้างเป็นโมเดลเป็น PAR Model ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ P = การวางแผน เป็นการวางแผนในการดำเนินงาน A = การปฏิบัติ ให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่ได้วางไว้ R = การสะท้อนผลของการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนา และ T = การตรวจสอบผลของการดำเนินงานต่อไป

โรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ เป็นสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านทักษะทางสังคม อารมณ์ และสติปัญญา โดยมุ่งจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานโดยชุมชนมีส่วนร่วม ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสทางการศึกษา เน้นการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ให้มีความรู้คู่คุณธรรมเป็นทั้งคนเก่ง คนดีและมีความสุข ซึ่งจากสภาพปัญหาในบริบทของสังคมปัจจุบันทำให้ค่านิยมเชิงพฤติกรรมของนักเรียนมีแนวโน้มเปลี่ยนไป นักเรียนบางส่วนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ อาทิ ภาวะติดเกม ไม่ตั้งใจเรียน นักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือ ในการทำกิจกรรมกลุ่ม จากการวิเคราะห์สภาพความพร้อมพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านปริมาณและคุณภาพบุคลากร ด้านงบประมาณ ทำให้พบจุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ โรงเรียนจึงพิจารณาดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขจุดอ่อนของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเห็นเป็นรูปธรรมและให้มีคุณภาพมาตรฐานเพื่อจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาและจากข้อมูลในแบบประเมินดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้ทราบพื้นฐานการดำเนินงานของโรงเรียนในเรื่องการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ซึ่งมีจุดแข็งที่ช่วยสนับสนุนให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และมีจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุง หรือหาวิธีการแก้ไข เพื่อให้การทำงานมีความแข็งแกร่งขึ้น อีกทั้งจากการสำรวจความต้องการและข้อเสนอแนะของครู เพื่อให้การทำงานเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้ได้ ข้อมูลที่มีประโยชน์ยิ่งต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนด้วย (โรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์, 2557, หน้า 31) จากสภาพปัญหาที่กล่าวมา หากมีการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนทั้งในมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมยอมทำให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันทางสังคมอันเป็นเกราะป้องกันให้เด็กมีวิถีภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสมได้ ซึ่งสอดคล้องแนวทางของกรมสามัญศึกษา (2544, หน้า 5) ได้กำหนดแนวทางและกระบวนการทำงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการประสานงานร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีวิธีการ เครื่องมือในการทำงานที่ชัดเจน มีองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินงานอยู่ 5 ประการ ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ปัญหา และ 5) การส่งต่อ ซึ่งเป็นทางที่จะสามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ไขปัญหาได้ ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ ได้เห็นความสำคัญในการแก้ไขและพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่หลักสูตรกำหนด จึงได้วางแผนกำหนดแนวทางและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นมา ซึ่งผลการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ต่อไป

จากสภาพปัจจุบันปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้มองเห็นความสำคัญของการพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาร่วมกันของโรงเรียนกับชุมชน จึงได้ดำเนินการศึกษาการพัฒนารูปแบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ เพื่อนำข้อสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์

2.2 เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์

2.3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์

2.4 เพื่อประเมินปรับปรุงแก้ไขการพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ประโยชน์ต่อนักเรียน

3.1.1 ทำให้การใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นไปตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอนเกิดประสิทธิผลมากขึ้น

3.1.2 นักเรียนเกิดความเข้าใจต่อจุดมุ่งหมายของการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เกิดผลเสียต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3.2 ประโยชน์ต่อครู

3.2.1 เป็นรูปแบบและข้อเสนอแนะให้ครูได้นำไปใช้ประกอบการวางแผนการดำเนินการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ให้เกิดความเข้าใจในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

3.2.2 ครูได้ได้นำวิธีการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ผลเสียและผลดีในการดำเนินงาน

3.3 ประโยชน์ต่อผู้บริหาร

3.3.1 เป็นรูปแบบและข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารได้นำไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาคูณภาพการศึกษามากยิ่งขึ้น

3.3.2 ได้รูปแบบแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ให้สิ้นสุดการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสิ้นสุดภายในสถานศึกษาโดยไม่มีการส่งต่อ อันจะเกิดผลเสียต่อนักเรียนที่ขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.4 ประโยชน์ต่อโรงเรียน

3.4.1 เป็นข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดในการนำไปประกอบการตัดสินใจในการวางแผนพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ให้สิ้นสุดการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสิ้นสุดภายในสถานศึกษาโดยไม่มีการส่งต่อ อันจะเกิดผลเสียต่อนักเรียนที่ขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.4.2 โรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ ได้นำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไขจุดด้อยในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดเป็นจุดเด่น ทำให้การบริหารงานกิจกรรมมีคุณภาพ และเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3.4.3 สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดการพัฒนาและมีความพร้อมในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สิ้นสุดภายในสถานศึกษาโดยไม่มีการส่งต่อไปสู่หน่วยงานอื่น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ เป็นการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนที่สำคัญคือ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research : R1) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D1) : การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research : R2) : การทดลองใช้ และขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development : D2) : การประเมินและปรับปรุงแก้ไข โดยมีครูและผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน โรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ ปีการศึกษา 2558 เป็นหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) โดยมีแนวคิดสำคัญที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ เป็นรูปแบบการพัฒนาในครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการเปิดตาราง เครจซี่ และ มอร์แกน ได้แก่ ครูและผู้บริหาร จำนวน 15 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน และนักเรียน จำนวน 98 คน รวมทั้งสิ้น 126 คนได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

5. ผลการวิจัย

5.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ศรีบุญยานุสรณ์ พบว่า สภาพความพร้อมพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ ในด้าน ต่าง ๆ เช่น ด้านปริมาณและคุณภาพ บุคลากร ด้านงบประมาณ ทำให้พบจุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ โรงเรียนจึงพิจารณาดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขจุดอ่อนของโรงเรียน เพื่อให้ การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเห็นเป็นรูปธรรมและให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

5.2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีชื่อว่า “PART Model” นำไปดำเนินการในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นไปตามกรอบเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการประเมินความเหมาะสม ปรากฏว่า รูปแบบนี้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้

5.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ ได้มีการจัดให้มีการประชุม เชิงปฏิบัติการไปใช้ในการดำเนินงานให้แก่ครูและผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน ผลการทดลองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.48)

5.4 การประเมินความพึงพอใจในการพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ ปรากฏว่า ครูและผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.12)

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

6.1.1 จากการศึกษา พบว่า การที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กรนั้น จะต้องมีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและภายในระบบต้องสามารถยืดหยุ่นได้ โดยเริ่มจากผู้บริหารต้องมีการสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับครูให้มีเป้าหมายเดียวกันที่จะมุ่งมั่นช่วยเหลือนักเรียนในการดูแล รวมทั้งสร้างการยอมรับซึ่งกันและกัน โดยจะต้องมีการประชุมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ แล้วนำมาวิเคราะห์ และสรุปผลร่วมกันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่ดำเนินการจึงจะส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและบรรลุเป้าหมาย

6.1.2 การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารควรจะให้การสนับสนุนโดยกำหนดนโยบายการพัฒนาที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีการกำหนดภาระงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ การสนับสนุนด้านงบประมาณ และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยบรรจุเป็นแผนปฏิบัติการของเรียน

6.1.3 การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในครั้งนี้ ได้ออกแบบและวิเคราะห์ระบบให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทและสภาพปัญหาของโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ หากมีการนำระบบดังกล่าวไปใช้กับสถานศึกษาอื่นจึงควรมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและออกแบบระบบให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษานั้น เพื่อให้การดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

6.2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อบูรณาการการแก้ไขปัญหาพร้อมกับชุมชนซึ่งเป็นสถาบันที่มีความเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของนักเรียนโดยตรง โดยการศึกษาและพัฒนาในด้านการให้ความรู้ความเข้าใจร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมและชั้นหนึ่งแก่นักเรียน

6.2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาโดยใช้แนวคิดและทฤษฎีอื่น ๆ ที่มีในอนาคตเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการดำเนินการตามรูปแบบที่ดำเนินการนี้ เพื่อให้ได้รูปแบบการพัฒนาระบบที่มีความเหมาะสมและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

6.2.3 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับ กลุ่มสถานศึกษา เพื่อนำไปมาพัฒนาศักยภาพในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5. ประโยชน์ต่อชุมชน

5.1 โรงเรียนและชุมชนได้ร่วมกันกำหนดแนวทางในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.2 ชุมชนเกิดความเชื่อมั่นในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดผลดีต่อนักเรียน จนทำให้นักเรียนเว้นจากอบายมุข ไม่เป็นผู้ที่กระทำความผิดตามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5.3 ชุมชนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามขั้นตอนการดำเนินงานก่อนที่จะเกิดปัญหานำไปสู่การส่งต่อตามขั้นตอนต่อไป

7. เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2552). **มาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

กรมสามัญศึกษา. (2544). **แนวทางการนิเทศช่วยเหลือโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง**. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์คุรุสภา.

กรมสุขภาพจิต. (2544). **คู่มือการบริหาร ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-ช่วงชั้นที่ 4 ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1-6**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

โรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์. (2557). **แผนปฏิบัติการประจำปี 2557**. อัดสำเนา. สมุทรสาคร :
โรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์.

8. คำขอบคุณ

การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองกระทุ่มแบน จังหวัด สมุทรสาคร
เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงมาด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่ายผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณทุก
ๆ ท่านมา ณ โอกาสนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ แนะนำให้คำปรึกษา
ดังนี้ 1) รองศาสตราจารย์ ดร.คำสิงห์ นนเหล่าพล อาจารย์ประจำภาคคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น 2) ดร.พัชรี ปิยภัณฑ์ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
3) นางอารยา เสริมสาธนสวัสดิ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ วิทยฐานะ
ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ 4) นายสมชาย เปี้ยถนอม ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๕ วัดพระปฐม
เจดีย์ วิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ 5) นางบริบูรณ์ เกษรา ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๓
ยุวบูรณ์บำรุง วิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ 11 6) นางสาวชล สิงห์สุวรรณ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนหนองวัด วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ และ 7) นายชัยชนะ ผลาพงศ์ ผู้อำนวยการ
สถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ (วัดเจียงอี) วิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ที่กรุณาอนุเคราะห์เป็นผู้
เชี่ยวชาญให้คำแนะนำเกี่ยวกับ การตรวจและปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัย เล่มนี้

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองโรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์
ทุกท่าน ในการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ร่วมคิด ร่วมทำและร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน
เทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ มาโดยตลอด จนทำให้การพัฒนาในทุก ๆ ด้าน มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นมาตาม
ลำดับ

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดจากผลงานการวิจัยเล่มนี้ขอมอบให้แก่บุพการีและครูอาจารย์ ทุกท่าน
ที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยด้วยความรัก ความปรารถนาดีตลอดมา และขอมอบให้กับการ
พัฒนาการศึกษาของไทยจงเจริญก้าวหน้าสืบไป